

βοιδουλεᾶ ἡ, ἀμάρτ. βοδουλεᾶ Πελοπ. (Κίτ. Μάν.)
Ἐκ τοῦ οὐσ. βόιδι καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ.
-ουλεᾶ, περὶ ἧς ἰδ. ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 2,245.

Ὁσμή βοός. Συνών. βοιδεᾶ 2, βοιδίλα 1, βουνεᾶ.

βοιδούλλι τό, ἀμάρτ. βοιδούλλ' Θεσσ.

Ἵποκορ. τοῦ οὐσ. βόιδι διὰ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ούλλι.

Βοιδούδι, ὁ ἰδ.

βοιδουῖρος ὁ, Πελοπ. (Καλάμ. Ὀλυμπ.) Θηλ.
βοιδούρω Πελοπ. (Ἀρχαδ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. βόιδι καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ουῖρος, δι' ἣν πβ. τὰ ἐπώνυμα Γιαννακοῦρος, Κακοῦρος, Κωστοῦρος, Μπακοῦρος κττ.

Ἀνθρωπος μωρός. Συνών. ἰδ. ἐν λ. βόιδακας 2.

βοιδοφάγος ὁ, ἀμάρτ. βοιδουφάγους Εὐβ. (Ἀκρ.)
βουδοφάς Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. βόιδι καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -φάγος, ἡ ὁποία ἐκ τοῦ ἔφαγα ἀορ. τοῦ ρ. τρώγω.

1) Βοιδοσύρτης, ὁ ἰδ., Νάξ. (Ἀπύρανθ.) 2) Λίαν φιλόπονος γεωργός (ὁ οἶονεϊ τρώγων τοὺς βοῦς καταπο-
νῶν αὐτοὺς εἰς τὴν γεωργικὴν ἐργασίαν) Εὐβ. (Ἀκρ.)

βοιδοφέρνω Πελοπ. (Οἶν.) κ.ἀ.—Λεξ. Δημητρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. βόιδι καὶ τοῦ ρ. φέρνω, περὶ οὗ ὡς β' συνθετ. ἰδ. ΓΧατζιδ. ἐν Ἀθηνᾷ 22 (1910) 252.

Εἶμαι ὀλίγον τι μωρός. Συνών. ἀγαθοφέρνω, ἀλαφροφέρνω, ἀπλοφέρνω, κουτοφέρνω, χαζοφέρνω.

βοιδοφτειασμένος ἐπίθ. ἀμάρτ. βοιδουφκειασμένους Ἦπ. (Ζαγόρ. κ. ἀ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. βόιδι καὶ τοῦ φτειασμένος μετοχ. τοῦ ρ. φτειάνω.

Ἀκομπος εἰς τὴν σωματικὴν διάπλασιν, τὴν περιβολὴν κττ. Συνών. χοντροκαμωμένος, χοντροφτειασμένος.

βοιδοφυλάχτης ὁ, Λεξ. Δημητρ. βοιδουφ'λάχτ'ς Σάμ. Θηλ. βοιδοφυλάχτρα ΓΞενοπ. Ἀναδυομ. 187.

Ἐκ τοῦ οὐσ. βόιδι καὶ τοῦ ρ. φυλάγω.

Βουκόλος. Συνών. ἰδ. ἐν λ. βοιδᾶς Α 1.

βοιδοχέρα ἡ, Πελοπ. (Καλάβρυτ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. βόιδι καὶ χέρα.

Μεγάλῃ χεῖρ. Συνών. χερσούκλα.

βοιδοχέσει τό, ἀμάρτ. βοιδουχέσει Μύκ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. βόιδι καὶ τοῦ ἔχεσα ἀορ. τοῦ ρ. χέζω.

Ἡ κόπρος τοῦ βοός. Συνών. ἰδ. ἐν λ. βοιδεᾶ Ι.

βοιδοχέστης ὁ, ἀμάρτ. βοιδουχέστ'ς Μύκ. Θηλ. βοιδουχέστρα Μύκ.

Ἐκ τῶν οὐσ. βόιδι καὶ χέστης.

1) Ἀρσεν., πρᾶγμα πλατὺ ἢ κοῖλον κρατούμενον ὑπὸ τοῦ ἀλωνίζοντος ἐκάστοτε ὑπὸ τὸν ἀφεδρῶνα τοῦ βοός διὰ νὰ πέσῃ ἐκεῖ ἡ κόπρος του. 2) Θηλ., τὸ βουστάσιον (ὡς τόπος ὅπου ἀποπατοῦν οἱ βόες). Τὸ ἀρσεν. Βουοχέστης τοπων. Χίος.

βοιδόχορτο τό, ἀμάρτ. βοιδόχορτο Κρήτ. κ. ἀ. βουδόχορτο Φολέγ. Χίος.

Ἐκ τῶν οὐσ. βόιδι καὶ χόρτο.

1) Φυτόν τὸ ὁποῖον τρώγουν εὐχαρίστως οἱ βόες ἐνθ' ἄν. 2) Μετων. ἄνθρωπος ἀνόητος Φολέγ. Συνών. ἰδ. ἐν λ. βόιδακας 2.

βοιδόχτενο τό, ἀμάρτ. βοιδόχτινον Θράκ. (Αἰν.)

Ἐκ τῶν οὐσ. βόιδι καὶ χτένι.

Σιδηροῦν κτένιον, διὰ τοῦ ὁποῖου ξύνουν τὸ σῶμα τῶν βοῶν καὶ ἄλλων ζῴων.

βοιδόψαρο τό, ἀμάρτ. βοδόψαρο Λεξ. Δεξ. Λάουνδ. Μπριγκ. Βλαστ. 431.

Ἐκ τῶν οὐσ. βόιδι καὶ ψάρι.

Ἰχθὺς τοῦ γένους σελαχίου.

βοιδόψωμο τό, ἀμάρτ. βουδόψωμο Νάξ.

Ἐκ τῶν οὐσ. βόιδι καὶ ψωμί.

Ἄρτος μετὰ σταυροῦ ἐκτύπου ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας του προσφερόμενος εἰς τοὺς βοῦς τὴν χαυραγὴν τῶν Χριστουγέννων πρὸς συμβολισμὸν τοῦ ὅτι βόες ἔλειχαν τὸν Χριστὸν μετὰ τὴν γέννησίν του.

βόιδωμα τό, ἀμάρτ. βούδωμα Νάξ. (Ἀπύρανθ. Δαμαρ.)

Ἐκ τοῦ ρ. βοιδώνω.

Ἐπίχρισις διὰ κόπρου βοός. Συνών. βοιδωμός.

βοιδωμός ὁ, ἀμάρτ. βουδωμός Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ ρ. βοιδώνω.

Βόιδωμα, ὁ ἰδ.

βοιδώνω ἀμάρτ. βοιδώνω Μύκ. βουδώνω Κύθν. Μήλ. Νάξ. (Ἀπύρανθ. Δαμαρ. Κινίδ. Κορων. Σαγκρ. Φιλότ.) βουτσώνω Κρήτ. δουτσώνω Κρήτ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. βοιδεῖα, παρ' ὃ καὶ βουτσεῖα.

Α) Ἐνεργ. 1) Χρίω διὰ διαλύματος ἐν ὕδατι κόπρου βοός ἐνθ' ἄν.: Βουδώνω τ' ἁλώνι Ἀπύρανθ. Δαμαρ. Κύθν. Μήλ. κ. ἀ. 2) Ρυπαίνω Κρήτ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.): Παροιμ. φρ. Ὅποιος ρίχνει πέτρες 'ς τὰ πηλὰ δουτσώνεται Κρήτ.

Β) Μέσ. 1) Ἀναμειγνύομαι Κρήτ.: Ξάνοιξε νὰ μὴ δουτσωθῇς 'ς τὰς δουλειὰς τως, γιατί θὰ βρῇς τὸ δελᾶ σου.

2) Ἐμπλέκομαι Κρήτ.: Ἐδουτσώθηκε 'ς τὰ χρέητα.

βολᾶ ἡ, σύνθη. καὶ Τσακων. βουλά βόρ. ἰδιώμ. βοῶν Νάξ. (Σκαδ.) ὀλὰ Κάρπ. Μεγίστ. Πόντ. (Ἰνέπ.) ὀυλὰ Μακεδ. (Κοζ.) βοὰ Τσακων. φολὰ Σύμ. φουλά Λυκ. (Διβύσσ.) φόλα Κρήτ. (Σφακ. κ. ἀ.) βολέα Αἰγιν. Κάρπ. Κύθηρ. Κύμ. Μέγαρ. Χίος ἀβολέα Πελοπ. (Λεῦκτρ.) βολιὰ Ἀθῆν. (παλαιότ.) Μακεδ. (Γκιουβ.) Χίος βουλιὰ Μακεδ. (Βλάστ. Χαίκιδ.)

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. βολή = τὸ ρίψιμον ἢ τὸ κτύπημα βλήματος πολεμικοῦ καὶ τὸ ὡς βέλος βαλλόμενον. Ἡ μεταβολὴ τῆς καταλ. κατὰ τὸ συνών. φορά. Ἰδ. ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 1, 17 καὶ ἐν Ἀθηνᾷ 24 (1912) 32. Τὸ φολὰ ὁμοίως κατὰ τὸ φορά, τὸ δὲ βολέα κατὰ τὰ πολλὰ εἰς -έα. Ἡ σημ. τῆς λέξεως βολή = φορά, περίστασις μεσν. πβ. Παπαδοπ. —Κεραμ. Varia Graeca Sacra 48 «ἐπὶ τρεῖς καθόδους τοῦτο ποιήσας καὶ εἰς τὴν τρίτην βολὴν ἔφη μοι».

1) Τὸ ἅπαξ βαλλόμενον, ἡ δόσις, ἐπὶ ποτῶν Εὐβ. (Κονίστρ.) Πελοπ. (Ἀρχαδ. Δημητσάν.) κ. ἀ.: Πίνω τὴν βολὰ μου Κονίστρ. Μιὰ βολὰ κρασί Δημητσάν. β) Τὸ μέρος ὅπου τρώπον τινὰ βάλλεται, ἐγκαθίσταται τι Κρήτ.: Ἐπῆγε τὸ βούι 'ς τὴν βολὰ του (εἰς τὸν στάβλον του).

2) Ἐποχή, περίστασις, φορὰ σύνθη. καὶ Πόντ. (Οἶν.) Τσακων.: Μιὰ βολὰ κ' ἔναν καιρό. Μιὰ -δυό -τρεις βολές

την ημέρα - τη βδομάδα - το μήνα κττ. σύνθηθ. *Μιά βοῶν* ἔμενε νὰ λιθυμῇ Σκαδ. || Φρ. *Βολά σου καὶ βολά μου* (μὲ τὴν σειρὰν σου καὶ μὲ τὴν σειρὰν μου, πότε ἐσύ, πότε ἐγώ). *Βολές βολές* (ἄλλοτε μὲν, ἄλλοτε δέ, οἶον: *βόλές βολές εἶμαι καλὰ καὶ βολές βολές ὑποφέρω*). *Μιά βολὰ ποῦ* (ἀφοῦ, ἐπειδή, οἶον: *μιά βολὰ ποῦ τὸ θέλεις, γίνῃ, μιά βολὰ ποῦ ἤρθες, μείνε μαζί μας κττ.*) *Κάμμι βολὰ* (ἐνίοτε, κάπου κάπου, οἶον: *κάμμι βολὰ μαλώμε, κάμμι βολὰ τὸν βλέπομε νὰ ἔρχεται*). *Κάμμι βολὰ* (ἐνίοτε, κάπου κάπου, οἶον: *κάμμι βολὰ γυρίζει καὶ μοῦ λέει*) σύνθηθ. *βουλές βουλές* (ἐνίοτε) *Βλάστ.* Ἀπὸ *βολᾶς* (εἰς ἄλλην περὶ τῆς ἀνδρ. *Κατὰ ὥρα καὶ κατὰ βουλὰ* (εἰς τὸν κατὰ ἄλλον χρόνον) *Εὔβ.* (Στρώπον.) || *Γνωμ.* Τοῦ παιδιοῦ *νὰ τὸ παιδί ὄνῃ βολές παιδί μου Μεγίστ.* || Ἄσμ.

Πέραν τῆ νύχτα τρεῖς βουλές καὶ τὴν ἡμέρα πέντε καὶ οὐδὰς πινῶς μὲ τοῖς ποντῶν, κάμι του πῶς δὲν ξέρεις Χαλκιδ.

Μιά φόλα ἐγεννήθηκα, μιά φόλα θὰ ποθᾶνω Κρήτ.

Βολές με κάνεις καὶ γελῶ, βολές βολές καὶ κλαίω Πελοπν. (Δημητσάν.)

βολάδα ἢ, Κύνθ. Νάξ. (Κορων.) Σέριφ. Σκῦρ. κ. ἄ. *βουλάδα* Λέσβ. κ. ἄ. *ἀβολάδα* Κύνθ. Κύνθ. Μῆλ. Νάξ. Σίκιν. Σίφν. κ. ἄ.

Ἐκ τοῦ ἀμαρτ. παλαιοῦ οὗς. *βολᾶς* παρὰ τὸ *βάλλω* καθ' ὃν τρόπον τὸ *καταβολᾶς* παρὰ τὸ *καταβάλλω*.

1) Λίθος χειροπληθῆς κατάλληλος εἰς τὸ νὰ βάλλῃ νὰ πετροβολήσῃ τις Κύνθ. Κύνθ. Λέσβ. κ. ἄ.: *Μοῦ πέταξένε μιά βολάδα Κύνθ.* β) Ἐπιρρηματ., κατὰ μέτωπον (ἐκ τῆς ἐννοίας τοῦ βάλλειν, τοῦ πετροβολεῖν κατὰ πρόσωπον) Κύνθ.: *Πάω βολάδα* (ἀντιμετωπίζω τινὰ ἐχθρικῶς κατὰ μέτωπον κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸ πλήττειν αὐτὸν ἄλλοθεν). 2) Σωρὸς μικρῶν λίθων Νάξ. (Κινίδ. Κορων.) β) Πληθ., οἱ ἐξωγκωμένοι βουβωνικοὶ ἢ τραχηλικοὶ ἀδένες Σκῦρ.: *Πρηστήκανε οἱ βολάδες μου. Ποιοῦνε οἱ βολάδες τοῦ λαμποῦ μου.* 3) Μέγας λίθος ἢ βράχος Κύνθ. Κύνθ. Λέσβ. Μῆλ. Νάξ. Σέριφ. Σίκιν. Σῦρ. κ. ἄ. Συνών. *βολάδι.* β) Σκόπελος θαλάσσης Σίκιν. 4) Μετῶν. ἄνθρωπος παχὺς καὶ ἄκομπος Σίφν.

Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. Ἀνδρ. Πάρ. Πελοπν. (Ἀργολ.) Σέριφ. καὶ ὑπὸ τοὺς τύπ. *Βολάδες* Ἀνδρ. Σῦρ. Ἀβολάδες Μῆλ. *Βολάδα* Ἐπισκόπου Κύνθ. Ὁρθή *Βολάδα* Σῦρ. Ἀσπρη Ὀλὰ Κάρπ. *Σβολάδα* Πελοπν. (Τριφυλ.)

βολαδεᾶ ἢ, Κύνθ. *βουλαδεᾶ* Λέσβ. *ἀβολαδεᾶ* Ἰων. (Κρήν.) Σίκιν.

Ἐκ τοῦ οὗς. *βολάδα* καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -εᾶ.

1) Βολή λίθου, πετροβολισμὸς ἐνθ' ἄν.: Φρ. *Βάζου* 'ς τὴν *βουλαδεᾶ* (πετροβολῶ) Λέσβ. 2) Πληγὴ ἐκ βολῆς λίθου Ἰων. (Κρήν.)

βολάδι τό, Ἀνδρ.

Ἐκ τοῦ οὗς. *βολάδα.*

Λίθος μέγας, βράχος. Συνών. *βολάδα* 3. Ἡ λ. ὑπὸ τὸν τύπ. Ὀλάδια τοπων. Κάρπ.

βολαδιάζω ἀμαρτ. *βουλαδιάζου* Λέσβ.

Ἐκ τοῦ οὗς. *βολάδα.*

Ρίπτω κατὰ τινος λίθους. Συνών. *πετροβολῶ.*

βολάζω, Ἀνδρ. Βιθυν. Θράκ. (Ἐπιβάτ. Μυριόφ.) Κύνθ. Κωνπλ. Μεγίστ. Μύκ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Νίσυρ. Πελοπν. (Πυλ. κ. ἄ.) Προπ. (Ἀρτάκ. Κούταλ. Κύζ. Πά-

νορμ.) Σέριφ. Σῦρ. Τῆλ. Τῆν. Χίος κ. ἄ. - ΑΜαμμέλ. Θαλασσιν. 32 καὶ 107. - Λεξ. Πόππλετ. Περίδ. Βυζ. Μπριγκ. Μ'Εγκυκλ. Ἐλευθερουδ. Βλαστ. 310 Προπ. Δημητρ. *βουλάζου* Λῆμν. Μακεδ. (Καστορ.) Σάμ. Τῆν. *βαλάζω* Εὔβ. (Ὀκτον.) *βολάσσω* Εὔβ. (Κουρ.) Ἰκαρ. Κρήτ. Κύνθ. Σέριφ. Χίος κ. ἄ. *βολάτω* Σίφν.

Ἐκ τοῦ οὗς. *βόλος*. Τὸ *βαλάζω* κατ' ἀφομ. προληπτικὴν. Τὸ *βολάσσω* κατὰ τὰ ἀρχαιοθὲν διασωθέντα εἰς -σσω, ὡς *ἀράσσω*, δι' ὃ ἰδ. *ἀράζω* κττ.

Α) Μετβ. 1) Ρίπτω τὰ δίκτυα εἰς τὴν θάλασσαν πρὸς ἀλιεῖαν Θράκ. (Ἐπιβάτ. Μυριόφ.) Ἰκαρ. Κύνθ. Κύνθ. Κωνπλ. Μεγίστ. Μύκ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Νίσυρ. Προπ. (Ἀρτάκ. Κούταλ. Κύζ. Πάνορμ.) Σέριφ. Τῆλ. Τῆν. Χίος κ. ἄ. - Λεξ. Πόππλετ. Περίδ. Βυζ. Μπριγκ. Μ'Εγκυκλ. Ἐλευθερουδ. Βλαστ. ἐνθ' ἄν. Προπ. Δημητρ. Συνών. *βολιάζω* (Ι), *βολίζω*. β) Ἀλιεύω διὰ βολῶν, ἥτοι ρίπτων καὶ ἀνασύρων ἀμέσως τὸ δίκτυον Βιθυν. Μακεδ. (Καστορ.) κ. ἄ. - ΑΜαμμέλ. ἐνθ' ἄν. 107. 2) Ἀνακινῶ, πλήττω τὴν θάλασσαν μὲ τὴν *βολαχτήραν* ἐκατέρωθεν τῶν δικτύων, ἵνα πτοηθέντες οἱ ἰχθύες ἐμπέσουν εἰς αὐτὰ Ἀνδρ. Κρήτ. Μύκ. Πελοπν. (Πυλ. κ. ἄ.) Σάμ. Σίφν. Σῦμ. Τῆν. κ. ἄ. Καὶ ἀμτβ. ἀνακυκῶμαι, ἀναταράσσομαι, ἐπὶ τῆς θαλάσσης Σῦμ. Συνών. *βολίζω*.

3) Κτυπῶ τὸ γάλα πρὸς ἐξαγωγήν τοῦ βουτύρου Εὔβ. (Ὀκτον.) 4) Ἀνακινῶ τὸ ἐντὸς δοχείου ὑγρὸν διὰ νὰ σχηματισθῇ καθίζημα Σῦρ. 5) Δέρνω, κτυπῶ Λῆμν.: Ὅμοιον *πιδᾶς* ἀπ' τῆς σπιτόμαδρα τὸν *πιάν'νι* καὶ τὸν *βουλάζ'νι*.

Β) Ἀμτβ. 1) Βυθίζομαι Εὔβ. (Κουρ.): *Πὸ τὸ πρωὶ ὡς τὸ βράδυ βολάσσει μέσ' 'ς τὰ νερά.* 2) Ἀναπιδῶ εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης, ἐπὶ ἰχθύων Κρήτ.: *Βολάσσει ἢ βοῦπα* (ἢ γῶπα). 3) Διατελῶ ἐν κινήσει περιστρεφόμενος πάντοτε περὶ τὸ αὐτὸ σημεῖον Ἀνδρ. Κρήτ. Μύκ. Χίος κ. ἄ. Συνών. *ἀναβολιάζω* 6, *στριφογυρίζω*. 4) Πλανῶμαι ἀσκοπῶς Μύκ. - ΑΜαμμέλ. ἐνθ' ἄν. 32: Ποίημ.

Ἀκρογιαλὰ τραυῶ κ' ἔτοι ὡς βολάζω

τῆς μοίρας μου πικρὰ καὶ τῆς κρᾶζω

ΑΜαμμέλ. ἐνθ' ἄν.

βόλακας ὁ, Κάρπ. Κρήτ. Χίος κ. ἄ. - Λεξ. Βλαστ. 481.

Μεγεθ. τοῦ οὗς. *βόλος* διὰ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ακας.

1) Λίθος χειροπληθῆς Κρήτ. Χίος - Λεξ. Βλαστ.: Τοῦ 'συρε ἕνα βόλακα Χίος Τοῦ τρανοῦσε καὶ βολάκους! αὐτόθ. 2) Ὀγκόλιθος, βράχος Κάρπ. Κρήτ. Χίος κ. ἄ. Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τὸν τύπ. *Βόλακας* Κάρπ. Κρήτ. Μακεδ. (Δράμ.) Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Σῦρ. Τῆν. Χίος *Βολάκοι* Ἀντικύθ. Ἀσπρος *Βόλακας* Κάρπ. Σουβλιωτὸς Ἀβόλακας Κρήτ. Χοιτροὶ *Βολάκοι* Κρήτ.

βολακᾶ ἢ, Κρήτ.

Ἐκ τοῦ οὗς. *βόλακας* καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -εᾶ. Κτύπημα διὰ λίθου. Συνών. *βολακίδι*, *πετρεᾶ*.

βολάκι τό, σύνθηθ. *βουλάξ* πολλαχ. βορ. ἰδιωμ. *ἀβολάκι* Κύνθ.

Ὑποκορ. τοῦ οὗς. *βόλος* διὰ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -άκι.

1) Σφαιρίδιον μὲ τὸ ὅποιον παίζουν τὰ παιδιά καὶ γενικῶς πᾶν μικρὸν σφαιρικὸν πρᾶγμα σύνθηθ. Συνών. *βολαράκι*. 2) Παραθαλασσία ἢ παραποταμία ψῆφος Κύνθ. Κύνθ. Προπ. (Ἀρτάκ.) Τῆν. κ. ἄ.: *Μαζεῦει βολάκια* 'ς τὴν ἄμμο Τῆν. || Ἄσμ.

